

Enskilda kontroller - en översiktlig beskrivning av processen

Detta dokument är en bilaga till dokumentet "Övergripande riktlinjer för kvalitetskontroll av auktoriserade redovisningskonsulter", punkt 8. Dokumentet innehåller en beskrivning av processen för FARs/SRFs enskilda kvalitetskontroller. Enskilda kvalitetskontroller är kontroller av redovisnings-/revisionsföretag (nedan kallade företag) och Auktoriserade Redovisningskonsulter (nedan kallad ARK). De redovisnings-/revisionsföretag som kvalitetssäkrar redovisningstjänsterna genom ett internt kvalitetskontrollsystem, kvalitetskontrolleras av FAR/SRF genom systemkontroller, se bilaga 2.

1. Inledande åtgärder

FARs kvalitetsnämnd för redovisningsverksamhet och SRFs kvalitetsnämnd ansvarar för kvalitetsarbetet och övervakar att medlem genomgår kvalitetskontroll. Det administrativa kvalitetsarbetet sköts av FARs kvalitetssekretariat respektive SRFs kvalitetskansli. Det operativa kvalitetsarbetet sköts av kvalitetskontrollanter från respektive organisation.

FARs och SRFs auktoriserade redovisningskonsulter genomgår kvalitetskontroll minst en gång vart sjätte år. FAR och SRF har system för urval som säkerställer att samtliga auktoriserade redovisningskonsulter genomgår kvalitetskontroll.

Den praktiska hanteringen av urval från medlemsregistren sköts av FARs kvalitetssekretariat/SRFs kvalitetskansli. När en kvalitetskontrollant har blivit utsedd för respektive uppdrag ska kontrollanten ta ställning till om kvalitetskontrollen kan utföras oberoende/opartiskt. Om kvalitetskontrollen inte bedöms kunna genomföras oberoende/opartiskt sker ett byte av kvalitetskontrollant.

FARs kvalitetssekretariat/SRFs kvalitetskansli informerar brevlades de företag och ARK som är uttagna till kvalitetskontroll i god tid innan kvalitetskontrollen ska genomföras. I brevet framgår även vem som är utsedd att vara kvalitetskontrollant. Företrädare för företaget kan senast inom två veckor kontakta chefen för FARs kvalitetssekretariat/SRFs kvalitetschef om utsedd kontrollant inte bedöms vara opartisk. När sådana särskilda skäl finns, utses en annan kvalitetskontrollant.

Särskilt gällande FARs kvalitetskontroll:

Efter genomförd prövning enligt ovan ska kvalitetskontrollanten underteckna en särskild uppdragsbekräftelse med det företag som ska kontrolleras.

Kvalitetsnämnderna och FARs kvalitetssekretariat/SRFs kvalitetskansli tar inte någon aktiv del i kontrollarbetet, men står till kontrollanternas förfogande om det under uppdragets utförande skulle uppkomma fråga av något slag.

2. Inför kvalitetsbesök

Ett kvalitetsbesök planeras genom att kvalitetskontrollanten kontaktar företaget för att boka tidpunkt för besöket.

Inför besöket ska företagsledningen vid företaget se till att skriftliga riktlinjer och rutiner för företagets redovisningsverksamhet finns lätt åtkomliga (Reko 210). Vidare ska ARKs egen dokumentation gällande uppdrag finnas tillgängliga hos företaget.

Inför besöket kommer kvalitetskontrollanten att efterfråga information från företaget och ARK. Den information som företaget/ARK ska lämna till kvalitetskontrollanten är:

- Ifyllda blanketter "Uppgifter inför kvalitetskontrollbesök allmän och individuell del" samt däri efterfrågat material såsom t.ex. skriftliga riktlinjer och rutiner, senaste undertecknade årsredovisning/årsbokslut från företaget där ARK är verksam.
- Förteckning över ARKs tio största uppdrag vad gäller totalt arbetade timmar på byrån alternativt totalarvode på årsbasis samt de två största uppdragen beräknat utifrån kundföretagets nettoförsäljning.
- **Särskilt gällande SRFs kvalitetskontroll:**
SIE 4-filer för två uppdrag av de tio uppdrag som finns på förteckningen över de tio största uppdragen, tre år för varje uppdrag, ska skickas in. Ett godkännande från respektive uppdragsgivare om att lämna dessa filer ska också skickas in.

3. Bokning av besök samt ombokning/avbokning av bokad tid

För att bokning av kvalitetsbesök ska ske smidigt och effektivt finns särskilda regler enligt nedan.

3.1 Bokning av tid för besök kommer inte till stånd

Om ARK, efter upprepade kontaktförsök från kvalitetskontrollanten, inte återkommer till kontrollanten för tidsbokning kan detta komma att betraktas som en vägran att genomgå kvalitetskontroll. Kontrollanten överlämnar ärendet till FARs kvalitetssekretariat/SRFs kvalitetskansli som gör en samlad bedömning av ärendet. FARs kvalitetssekretariat/SRFs kvalitetskansli lämnar därefter ärendet vidare till respektive kvalitetsnämnd.

Särskilt gällande FARs kvalitetskontroll:

Om en FAR-medlem skulle vägra att genomgå kvalitetskontroll, ska kvalitetsnämnden underrätta styrelsen om detta.

FARs styrelse beslutar därefter att medlemmen ska anses ha utträtt.

Särskilt gällande SRFs kvalitetskontroll:

Om en SRF-medlem skulle vägra att genomgå kvalitetskontroll, överlämnar SRFs kvalitetsnämnd ärendet till SRFs disciplinnämnd, vilken fattar beslut om disciplinär åtgärd.

4. Genomförande av kvalitetsbesök

En kvalitetskontroll sker vid ett fysiskt besök hos företaget. I särskilda fall, t.ex. vid en begränsad omkontroll, kan kvalitetskontroll även ske på distans.

En enskild kontroll delas in i allmän kontroll av företagets rutiner och verksamhet samt kontroll av ett antal uppdrag per ARK. Vid kontrollen använder kontrollanten en checklista som omfattar delarna:

- allmänna kontroller företagsledningen
- allmänna kontroller ARK
- uppdragskontroller ARK

Vid en enskild kontroll kvalitetskontrolleras bl.a. företagets skriftliga rutiner för att följa upp efterlevnaden av Svensk standard för redovisningstjänster, Reko. Kontrollen sker genom att kontrollanten intervjuar företagsledningen och eventuellt företagets samtliga ARKar. Efterlevnaden av de skriftliga rutinerna kontrolleras i samband med uppdragskontroller.

Besöket inleds med en genomgång mellan kvalitetskontrollanten och företagsledning. Samtliga ARKar vid företaget kan närvara vid genomgången om så önskas.

Efter kontrollen av företagets rutiner genomför kvalitetskontrollanten uppdragskontroller med varje ARK hos företaget. Uppdragskontrollerna omfattar i normalfallet två uppdrag per redovisningskonsult. I vissa fall kan ytterligare uppdrag behöva kontrolleras för att få ett bättre beslutsunderlag. Om det finns fler än sex ARKar på byrån och kvalitetskontrollanten finner arbetssättet likvärdigt hos samtliga ARKar omfattar kontrollen i normalfallet endast en till två uppdragskontroller per ARK.

Besöket avslutas med en genomgång mellan kvalitetskontrollanten och företagsledning/ ARK av de väsentliga iakttagelser som framkommit under kontrollen. Vid samtalet lämnar kvalitetskontrollanten även, vid behov, råd och förbättringsförslag med en stödjande inriktning.

Särskilt gällande FARs kvalitetskontroll:

Vid kvalitetskontroll av FAR-medlemmar kontrolleras redovisningskonsulter som är medlemmar i FAR och hör till det kontrollerade företaget.

Särskilt gällande SRFs kvalitetskontroll:

Kvalitetskontroll av SRFs medlemmar som ingår i SRF ISO 9001-certifiering sker genom uppdragskontroller. Allmänna kontroller genomförs årligen inom certifieringssystemet (av byrån som rapporterar in till SRFs kvalitetsnämnd), samt vart tredje år av certifieringsföretaget.

5. Rapportering av kvalitetsbesök

I samband med genomgången ska kontrollanten se till att berörda personer signerar checklistorna som en bekräftelse på att de tagit del av kontrollantens iakttagelser och slutsatser.

Särskilt gällande FARs kvalitetskontroll:

Vid en FAR-kontroll skickas inom två veckor från genomförd kontroll ett utkast till rapport med begäran om ytterligare kommentarer inom två veckor. Av rapporten framgår huruvida företaget och dess redovisningskonsulter är godkända eller inte. Den slutliga rapporten, eventuellt efter ytterligare avstämning med det kontrollerade företaget, upprättas i två exemplar varav det ena skickas till företagsledningen och det andra till FARs kvalitetssektariat. Om det finns anmärkning mot enskild redovisningskonsult, ska konsulten få tillfälle att ta del av rapporten i det avseende det berör henne eller honom.

Särskilt gällande SRFs kvalitetskontroll:

I vissa fall finns det möjlighet för företaget/ ARK att komplettera enstaka brist. Denna komplettering ska lämnas enligt överenskommelse med kvalitetskontrollanten och senast 20 dagar efter besöket.

Vid en SRF-kontroll skickas en rapport till respektive ARK inom tre veckor efter besöket alternativt fyra veckor efter av ARK lämnade kompletteringar efter besöket. Av rapporten framgår huruvida företaget och dess redovisningskonsulter är godkända eller inte. Företagsledningen och/eller ARK har två veckor på sig att skriftligen bemöta rapporten i det fall man upplever att något inte är korrekt beskrivet i rapporten.

6. Kvalitetsnämndens behandling av rapporterna

Utifrån kvalitetskontrollantens rapport beslutar respektive kvalitetsnämnd om godkänt eller underkänt resultat avseende kontrollen. I vissa fall kan kvalitetsnämnden behöva ställa kompletterande frågor till företaget/ARK innan beslut fattas.

I det fallet respektive kvalitetsnämnd fattar ett beslut om att företaget och/eller ARK inte har uppnått tillfredsställande kvalitetsnivå beslutar kvalitetsnämnden om underkänt resultat samt ett nytt kvalitetsbesök inom ett år, s.k. omkontroll. Av beslutsrapporten framgår bl.a. vilka brister som återfunnits vid kontrollen.

Om enbart smärre förbättringar behöver ske för ett godkänt resultat, kan respektive kvalitetsnämnd besluta om underkänt resultat med en begränsad omkontroll inom ett år. En begränsad omkontroll kan bli aktuell då endast någon enstaka brist återfunnits hos företaget och/eller ARK. En begränsad omkontroll behöver inte alltid ske genom ett fysiskt besök utan kan ibland ske på distans.

Särskilt gällande FARs kvalitetskontroll:

FAR sänder enbart en beslutsrapport till företaget. Av rapporten framgår vilka ARK:er som omfattas av beslutet.

Särskilt gällande SRFs kvalitetskontroll:

SRF upprättar en beslutsrapport per kontrollerad ARK.

7. Omkontroll

I det fall ARK inte erhåller godkänt resultat vid första kvalitetskontrollen kommer en ny kvalitetskontroll att genomföras inom ett år, s.k. omkontroll. En ny kvalitetskontrollant utses att utföra omkontrollen. Omkontrollen kan vara fullständig eller begränsad. En begränsad omkontroll omfattar uppföljning av en eller flera enskilda brister.

8. Överlämnande till disciplinnämnd

Om det vid en kvalitetskontroll visar sig att redovisningskonsulten utför ett grovt bristfälligt arbete eller uppsåtligt gör orätt i sin verksamhet ska respektive kvalitetsnämnd överlämna ärendet till respektive disciplinnämnd. Detsamma gäller om noterade brister inte åtgärdats i samband med en omkontroll.

9. Kostnad för kvalitetskontrollen

Kostnaden för kvalitetskontrollen hanteras olika av respektive organisation, se nedan.

Särskilt gällande FARs kvalitetskontroll:

Kontrollanten ska arvoderas av det kontrollerade företaget enligt de standardarvoden som fastställs av FARs kvalitetsnämnd. Kvalitetskontrollanten ska dessutom erhålla ersättning av företaget för faktiska utlägg. Kvalitetskontrollanten får varken begära eller ta emot ersättning för kontrolluppdraget utöver detta.

Särskilt gällande SRFs kvalitetskontroll:

Första kvalitetskontrollbesöket är kostnadsfritt för företaget/ARK. Om ombokning av besök sker mer än två gånger kan dock företaget/ARK få betala för besöket (se nedan). Om företaget begär en ajournering vid det första besöket får företaget dock bekosta den mertid och eventuella resekostnader som ajourneringen medför. Kostnad för omkontroll bekostas av företaget med av SRFs kvalitetsnämnd fastställt arvode + resekostnader. Under pågående kontroll får kontrollanten inte ha några andra uppdrag gentemot företaget än kvalitetskontrollen.

Hantering vid ombokning/avbokning av bokad besök

1. Vid första ombokning/avbokning har ARK rätt att boka om tiden förutsatt att ombokning sker senast 7 dagar före bokad dag för besök.
2. Andra gången ombokning/avbokning sker skall det finnas särskilda skäl för detta. Ombokning måste även vid andra tillfället ske senast 7 dagar före bokad dag för besök.
3. Vid tredje ombokningen/avbokningen ska ARK betala för hela kontrollen inklusive resekostnader.
4. Vid fjärde ombokningen/avbokningen kommer SRFs kvalitetsnämnd att hänskjuta frågan till SRFs disciplinnämnd för vidare hantering. Om en kvalitetskontroll genomförs efter disciplinnämndens beslut kommer hela kostnaden för kontrollen, inklusive resekostnader att debiteras ARK.